KUNTA LIITTO

Julkisen talouden katsaus

Taloustorstai 18.6.2020

Minna Punakallio @MinnaPunakallio

”Näkymät vuoteen 2021 ovat yhä epävarmat, mutta uusia ennusteita on tullut runsaasti”

Minna Punakallio
pääekonomisti
@MinnaPunakallio

KUNTA-LIITTO

OP:n korttidata osoittaa kulutuksen elpyneen

Kuluttajien luottamus koheni toukokuussa – taso edelleen matalalla

Yritysten luottamus yhä matalalla

Talous toipuu hitaasti koronaepidemiasta

16.6.2020 11.00 VM

Talous supistuu 6 prosenttia vuonna 2020, ennustaa valtiovarainministeriö taloudellisessa katsauksessaan.

Tiedote
Taloudellinen katsaus, kesä 2020
Tiedotustilaisuuden esitysmateriaali PDF 1.3MB
Tilaisuuden tallenne

Suhdannekatsaus kesäkuu 2020

10. kesäkuuta 2020

Koronakriisistä uuteen nousuun

Nollakorkojen aika jatkuu

- Koronaviruspandemia on aiheuttanut ennennäkemättömän nopeaa tuhoa maailmantaloudessa, mutta pääskenaariossamme maailmantalous elpyy jo vuoden toisella puoliskolla asteitt

www.danskebank.fi

Vienti säilynyt toistaiseksi hieman odotuksia vahvempana

Suomen teollisuustuotanto välttynyt toistaiseksi syvältä pudotukselta

Epävarmuus nakertaa investointeja

KUNTA LIITTO

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2020

Laitos	Julkaisu-ajankohta 2020	BKT, muutos %	Työttö-myys-aste, %	Ansiotaso-indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Hypo	tammikuu	1,0	6,5	2,5	1,0
PTT, hidas toipuminen	maaliskuu	-6,0	6,9*	2,8*	1,0*
PT	huhtikuu	-5,0	8,5	2,5	0,5
Handelsbanken	huhtikuu	-10,0	9,5	2,6	0,3
Euroopan komissio	toukokuu	-6,3	8,3	..	..
OP	toukokuu	-6,0	8,5	2,5	0,0
ETLA	toukokuu	-8,0	9,7	2,4	0,1
Nordea	toukokuu	-7,0	8,0	2,9	0,0
Suomen Pankki	kesäkuu	-6,9	9,0	1,8	0,1
OECD, W-skenaario**	kesäkuu	-9,2	9,1	..	..
Danske Bank	kesäkuu	-5,5	8,8	2,6	0,2
VM	kesäkuu	-6,0	8,5	1,6	0,3

* Edellisen ennustekierroksen arvio
** V-skenaariossa BKT supistuu -7,9 %

KUNTA LIITTO

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2021

Laitos	Julkaisu-ajankohta 2020	BKT, muutos %	Työttö-myys-aste, %	Ansiotaso-indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Hypo	tammikuu	0,8	6,5	2,5	1,5
PTT, hidas toipuminen	maaliskuu	3,0			
PT	huhtikuu	4,5	7,5	2,5	1,0
Handelsbanken	huhtikuu	5,0	8,0	2,4	1,5
Euroopan komissio	toukokuu	3,7	7,7	..	..
OP	toukokuu	3,5	9,0	2,5	1,0
ETLA	toukokuu	4,0	8,9	2,4	1,6
Nordea	toukokuu	4,0	8,0	2,0	0,5
Suomen Pankki	kesäkuu	3,0	9,3	2,5	0,7
OECD, w-skenaario**	kesäkuu	2,4	10,3	..	..
Danske Bank	kesäkuu	3,5	8,0	2,5	1,2
VM	kesäkuu	2,5	9,0	2,5	1,1

** V-skenaarion mukaan BKT kasvaa 3,7 %, työttömyys 8,5 %.

KUNTA LIITTO

Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2022

Laitos	Julkaisu-ajankohta 2020	BKT, muutos %	Työttö-myys-aste, %	Ansiotaso-indeksin muutos, %	Inflaatio, %
Handelsbanken	huhtikuu	1,5	7,5	2,4	1,4
Suomen Pankki	kesäkuu	2,9	8,8	2,0	1,3
VM	kesäkuu	1,7	8,8	2,0	1,4

KUNTA LIITTO

KUNTA LIITTO

Miltä julkisen sektori näyttää?

Taustatietoa: Yleinen taloudellinen tilanne

Muuttuja	2018*	2019*	2020**	2021**	2022**
(%-muutos)					
Bruttokansantuote (määrä)	1,6	0,9	-6,0	2,5	1,7
Palkkasumma	4,6	3,1	-2,7	2,9	2,6
Ansiotaso	1,7	2,2	1,6	2,5	2,0
Työlliset (määrä)	2,7	1,0	-2,5	-0,4	0,5
Inflaatio	1,1	1,0	0,3	1,1	1,4
(%-yksikköä)					
Työttömyysaste	7,4	6,7	8,5	9,0	8,8
Verot/BKT	42,4	42,1	42,9	43,1	42,9
Julkiset menot/BKT	53,4	53,3	61,4	58,3	57,0
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä/BKT	-0,9	-1,1	-8,2	-5,1	-4,0
Julkinen velka/BKT	59,6	59,4	71,3	73,5	75,5
Vaihtotase/BKT	-1,6	-0,8	-3,1	-2,2	-1,8
Euribor 3 kk, %	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	-0,1
10 vuoden korko, %	0,7	0,1	-0,1	-0,1	0,0

Lähde: Tilastokeskus, VM Taloudellinen katsaus, kesä 2020

VM: Julkiseen sektoriin jää koronasta poikkeuksellisen syvät jäljet

- Julkinen sektori kääntyy syvästi alijäämäiseksi vuonna 2020
  - Heikennys aiheutuu talouden supistumisesta sekä koronaelvytyksestä
- Alijäämä pienenee vuonna 2021 selvästi, mutta jää 2021-2024 korkeammalle tasolle kuin kertaakaan vuodesta 1975 lähtevän tilastotarkastelun aikana
  - Vrt. vuonna 1993 alijäämä oli 6,9 miljardia euroa
- Julkinen velka nousee ja pysyy yli 71 % suhteessa bruttokansantuotteeseen

Lähde: valtiovarainministeriön ennuste, kesä 2020

KUNTA LIITTO

Julkisen talouden tila

Julkisyhteisöjen nettoluotonanto* euroina ja suhteessa bruttokansantuotteeseen, %

Nettoluotonanto, mrd. euroa	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paikallishallinto	-2,0	-2,9	-1,5	-4,2	-3,5	-3,3	-3,5
Valtio	-2,9	-2,8	-16,6	-8,1	-6,9	-6,2	-5,6
Sosiaaliturvarahastot	2,9	2,9	-0,5	0,2	0,5	0,8	0,8
Yhteensä	-2,0	-2,7	-18,7	-12,1	-9,9	-8,8	-8,3

Nettoluotonanto, suhteessa BKT:hen	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Paikallishallinto	-0,9 %	-1,2 %	-0,7 %	-1,8 %	-1,4 %	-1,3 %	-1,3 %
Valtio	-1,2 %	-1,2 %	-7,3 %	-3,4 %	-2,8 %	-2,5 %	-2,2 %
Sosiaaliturvarahastot	1,2 %	1,2 %	-0,2 %	0,1 %	0,2 %	0,3 %	0,3 %
Yhteensä	-0,9 %	-1,1 %	-8,2 %	-5,1 %	-4,0 %	-3,5 %	-3,2 %

* Nettoluotonanto = sektorin kokonaistulojen ja kokonaismenojen (ml. investoinnit) erotus kansantalouden tilinpidossa

Rahoitusasema-tavoite: -0,5 %

Rahoitusasema-tavoite: 0,0 %

Lähde: VM Taloudellinen katsaus, kesä 2020, 17.6.2020

KUNTA LIITTO

Paikallishallinnon tulojen ja menojen erotus eli nettoluotonanto 1975-2024

miljoonaa euroa

Ennusteen mukaan nettoluotonanto -2,8 mrd. euroa vuonna 2019.

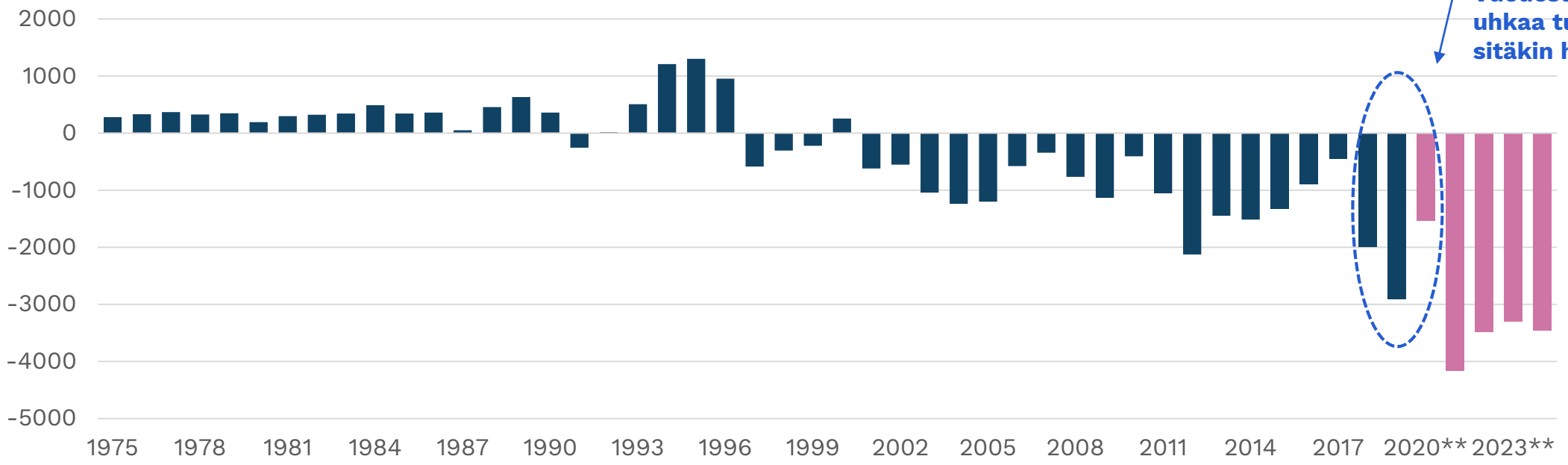

Vuoden 2019 nettoluotonanto oli paikallishallinnon tilastohistorian heikoin lukema. **Vuodesta 2021 uhkaa tulla sitäkin heikompi**.

Lähteet: Tilastokeskus, valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus kesä 2020

KUNTA LIITTO

Koronavuoteen saatiin tukea, mutta sen jälkeen kuntien talous on yhä kovilla

- Vuonna 2020 kuntien tulot suhteessa BKT:hen vahvalla tasolla (ajoitustekijöitä). Myös kokonaismenot suhteessa BKT:hen kasvavat rajusti.
- Paikallishallinnon alijäämä supistuu vuonna 2020 edelliseen vuoteen verrattuna.
- Vuonna 2021 kuntien tulot supistuvat voimakkaasti, kun valtionosuuksien määrä tippuu vuodesta 2020 (koronatuki poistuu, tulevaisuusinvestoinnit vähenevät)
  - Vuonna 2021 valtionosuudet suhteessa BKT:hen kuitenkin korkeammalla tasolla kuin kiky-vuosina
  - Verokertymä suhteessa BKT:hen nousee 2021 tyypilliselle tasolleen (noin 10 %/BKT)
    - vuodet 2018 ja 2019 olivat poikkeuksellisen heikkoja
- 2021-2024 kuntien menot suhteessa BKT:hen pysyvät korkealla tasolla. Vuonna 2024 menot suhteessa BKT:hen ovat 20,7 %, kun vuonna 2014 ne olivat 19,9 %.
- Paikallishallinnon investointien määrä lähtee supistumaan vuodesta 2022 lähtien
- Menot ennusteajanjaksolla noin 3-4 miljardia euroa korkeammat kuin tulot

Lähde: valtiovarainministeriön paikallishallinnon ennuste, kesä 2020

Muuta huomioitavaa

Kustannusten nousu ennustevuosina noin kahden prosentin tuntumassa

Peruspalvelujen hintaindeksi

Vuonna 2019	+2,1 %
Vuonna 2020	+1,0 %
Vuonna 2021	+2,3 %
Vuonna 2022	+1,8 %
Vuonna 2023	+2,1 %
Vuonna 2024	+2,2 %

2,3 %

Peruspalvelujen hintaindeksin nousu vuonna 2021

Lähde: VM taloudellinen katsaus, kesä 2020

KUNTA LIITTO

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset allekirjoitettiin 17.6.2020

Sopimuskausi 1.4.2020-28.2.2022

- https://www.kt.fi/sopimukset/sopimusratkaisu-2020-2021
- Sopimuksen kustannusvaikutus on 3,04 prosenttia. Kustannusvaikutusten pääpaino on vuodessa 2021.
- Yleiskorotukset 1.8.2020 ja 1.4.2021
- Kiky-työajan pidennys poistuu 31.8.2020

KUNTA LIITTO

Kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuja

prosenttia maksun perusteena olevasta palkasta

MAKSU	2017	2018	2019	2020	2021*	2022*
Sairausvakuutusmaksu	1,08	0,86	0,77	1,34	1,53	1,42
Työttömyysvakuutusmaksu	3,30[a)]	2,60[b)]	2,05[c)]	1,70[d)]	1,70[e)]	1,70[e)]
Kevan jäsenyhteisön eläkemaksu (keskimääräinen työnantajan osuus)	21,95	21,60	21,20	20,80	20,80	20,80
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta eläkemaksusta [f)]	17,05	16,75	17,25	16,85	16,85	16,85
Varhaiseläkemenoperusteinen maksu [g)]	0,90	1,00	-	-	-	-
Eläkemenoperusteinen maksuosa [h)]	4,00	3,85	3,95	3,95	3,95	3,95
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu	16,99	16,88	16,76	16,34	16,34	16,34
Muut erät (keskimäärin)	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
TYÖNANTAJAN MAKSUT KESKIMÄÄRIN	**26,53**	**25,29**	**24,28**	**24,09**	**24,28**	**24,17**
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta	-2,91	-1,25	-1,01	-0,18	0,19	-0,11
Vakuutetun eläkemaksu (alle 53v. tai yli 62v.)	6,15	6,35	6,75	7,15	7,15	7,15
Vakuutetun eläkemaksu (53-62v.)	7,65	7,85	8,25	8,65	8,65	8,65

a. 0,80 % palkkasumman ensimmäiseen 2 059 500 euroon asti
b. 0,65 % palkkasumman ensimmäiseen 2 083 500 euroon asti
c. 0,50 % palkkasumman ensimmäiseen 2 086 500 euroon asti
d. 0,45 % palkkasumman ensimmäiseen 2 125 500 euroon asti
e. Palkkasummarajan ylittävältä osalta. Rajan alla maksu olisi 0,45 %.
f. Vuodesta 2019 palkkaperusteinen eläkemaksu on kokonaiseläkemaksu, joka sisältää työnantajan ja työntekijän eläkemaksun sekä uuden työkyvyttömyyseläkemaksun. Taulukossa keskimääräinen **työnantajan** osuus.
g. Varhe poistui 2019. Sen korvasi jäsenyhteisökohtaisesti vaihteleva työkyvyttömyyseläkemaksu, joka peritään osana palkkaperusteista maksua.
h. Eläkemenoperusteista maksua maksetaan niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005.

* ennuste

Lähde: Eläketurvakeskus, Valtiovarainministeriö, Keva

KUNTA LIITTO

Hallituksen budjettiriihi on 14.-15.9.2020.

Syksyn kuntatalous-ohjelma julki 5.10.2020

KUNTA-LIITTO

Kiitos!

Minna Punakallio
Puh. +358 9 771 2095, +358 40 751 5175
minna.punakallio@kuntaliitto.fi
@MinnaPunakallio

www.kuntaliitto.fi